

WYMAGANIA EDUKACYJNE
NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN
Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE IV

Wymagania edukacyjne na ocenę:				
dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dopuszczającej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dostatecznej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dobrej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny bardzo dobrej, a ponadto:
Kształcenie literackie i kulturowe				
- wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu - dostrzega obrazy poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej - zna pojęcie fikcja literacka - wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego - rozpoznaje czytany utwór jako legendę, baśń, hymn - zna pojęcie epitet, porównanie, przenośnia - wskazuje i omawia tytuł w utworze - rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu - wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność - zna pojęcie dialog, wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu - zna pojęcia podmiot liryczny - zna pojęcia narrator, narracja - wskazuje w tekście bohatera głównego	- omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu - wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach - odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości - wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego - wskazuje cechy gatunkowe legendy, baśni, hymnu - wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie - nadaje tytuły wybranym częściom utworu - odróżnia wiersz ciągły od stroficznego i rymowy od wiersza bez rymów - omawia wydarzenia fabuły - objaśnia pojęcie dialog - omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego - odróżnia autora od narratora - określa cechy bohatera głównego	- porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach - analizuje obrazy poetyckie w czytanych utworach - wypowiada się na temat elementów fantastycznych w baśniach - analizuje cechy baśni - analizuje epitety, porównania, przenośnie - dostrzega funkcję tytułu jako elementu konstrukcyjnego utworu - określa wers, zwrotkę, refren, rymy jako elementy rytmizujące wypowiedź - analizuje przebieg zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność - porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora - wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera, podmiotu lirycznego - objaśnia funkcję narracji w tekście - prezentuje swój pogląd na temat	- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy tekstów - analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów poetyckich - określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej - funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji - analizuje wpływ tytułu na odbiór tekstu - używa funkcjonalnie pojęć wiersz ciągły, stroficzny, rymowy, bezrymowy podczas analizy wiersza - funkcjonalnie stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń - omawia sposób zapisu dialogu w tekście - określa motywy działania bohatera, określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu - dostrzega różne formy narracji w tekście	- swobodnie i na wysokim poziomie posługuje się wszystkimi przewidzianymi formami wypowiedzi pisemnych i ustnych, a dodatkowo tworzy własne prace oryginalne pod względem treści i stylu, bezbłędne językowo - interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym - podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych - dostrzega symboliczne treści w utworach literackich - stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów - dostrzega i objaśnia związki pomiędzy warstwą językową, brzmieniową i semantyczną utworów poetyckich - w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny - kreatywnie wykorzystuje

• określa tematykę utworu • nazywa swoje reakcje czytelnicze • objaśnia dosłowne znaczenia w tekstach • wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich • wypowiada się na temat wybranych zagadnień i znaczeń utworu • podejmuje próbę interpretacji tekstów • wypowiada się na temat postaci i zdarzeń • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost • określa temat tekstu • zna pojęcie tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit • wydobywa z tekstu wskazane informacje • rozpoznaje czytany utwór jako komiks	• omawia tematykę utworu • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich • rozumie proste przenośne znaczenia w tekstach • określa doświadczenia bohaterów literackich • przedstawia własne rozumienie utworu • wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohaterów • wskazuje wartości ważne dla bohaterów literackich • rozpoznaje tekst informacyjny • odczytuje informacje wyrażone wprost • wyciąga wnioski z tekstu • porządkuje informacje z tekstu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu • porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia • dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny	bohatera głównego • określa problematykę utworu • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury • odróżnia znaczenia dosłowne od prostych znaczeń przenośnych • uzasadnia swoje rozumienie utworu • wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich • prezentuje swój pogląd na temat bohaterów i sytuacji • zestawia wartości i ich przeciwieństwa utworach na zasadzie kontrastu • odróżnia tekst literacki od informacyjnego • dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio • określa główną myśl tekstu • określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia • odróżnia informacje ważne od drugorzędnych • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru • komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia	• posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci głównej w utworze • omawia problematykę utworu • opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury • funkcjonalnie wykorzystuje swoją wiedzę do objaśnienia przenośnych znaczeń w tekstach • komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnej młodzieży • funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu • wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji • odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury • określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio • analizuje i interpretuje główną myśl tekstu • omawia relacje między częściami wypowiedzi • hierarchizuje informacje • charakteryzuje komiks jako tekst kultury • odbiera tekst kultury jako źródło wzbogacania własnych doświadczeń	posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury • wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury
---	--	--	--	---

Kształcenie językowe

- wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki

- rozpoznaje formy bezokolicznika

- rozpoznaje w tekście formy liczb odmiennych części mowy

- używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach

- stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych

- rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące

- wie, jak zbudowane jest zdanie

- zna pojęcie zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte

- stosuje formy grzecznościowe w swoich wypowiedziach

- rozumie dosłowne znaczenia wyrazów w wypowiedzi

- tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, podziękowanie, przepraszanie

- zna pojęcie synonim, wyraz bliskoznaczny

- w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością

- rozumie, że tekst jest komunikatem

- zna pojęcia nadawca i odbiorca wypowiedzi, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych

- określa sytuację komunikacyjną

- rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki

- dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi

- rozpoznaje w tekście formy czasów i rodzajów gramatycznych

- przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej

- używa celowo wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących

- odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika

- rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte oraz nierozwinięte i rozumie ich funkcje

- posługuje się oficjalną i nieoficjalną formą polszczyzny

- dostosowuje sposób powitania i pożegnania do sytuacji komunikacyjnej

- rozumie proste przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi

- stosuje różne typy wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi

- wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami

- wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu

- identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach

- wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem

- rozumie funkcję bezokolicznika

- rozpoznaje w tekście formy osób

- uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości

- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych

- używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji

- wyodrębnia równoważnik zdania w tekście

- przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie

- posługuje się oficjalną i nieoficjalną formą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form

- stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej

- odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów znaczeń przenośnych

- posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi

- świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami

- używa spójników i zaimków (bez znajomości terminów – etap propedeutyczny) w celu zespolenia tekstu

- wie, że niektóre komunikaty różnią się systemem znaków

- dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji

- określa funkcje rzeczownika, czasownika, przymiotnika, przysłówka w tekście

- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w swoich wypowiedziach

- określa funkcje form liczb, czasów, rodzajów i osób w wypowiedzi

- używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy

- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych

- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi

- funkcjonalnie stosuje w praktyce językowej zdania i równoważniki zdań

- rozumie funkcjonalność przekształceń składniowych

- zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej formie polszczyzny

- dostosowuje sposób wyrażania się do sytuacji komunikacyjnej

- świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi

- świadomie wykorzystuje stałe związki wyrazowe do bogacenia warstwy językowej własnych wypowiedzi

- podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami

- świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

- swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy zdania i budowy tekstu wypowiedziach ustnych i pisemnych

- funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu

- swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji

- przedstawia oryginalne rozwiązania ułatwiające naukę gramatyki i ortografii

- przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej

- świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi

- samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową i programem nauczania

• rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów • zna pojęcia głoska, litera, sylaba • zna pojęcie etykieta językowa i stara się stosować jej zasady • zna reguły pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – ą i ę – i po spółgłoskach • zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką	• rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi • rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą mimiki • objaśnia różnicę pomiędzy głoską i literą • stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych • stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – ą i ę – i po spółgłoskach • stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń	komunikacyjnej • rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji • określa funkcje głosek, liter, sylab • przestrzega zasad etykiety językowej wymaganych w korespondencji • stosuje w większości wyrazów reguły pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – ą i ę – i po spółgłoskach • stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat	porozumiewania się • funkcjonalnie stosuje synonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi • stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach komunikatów • funkcjonalne posługuje się terminami nadawca, odbiorca wypowiedzi podczas odbioru tekstów kultury • posługuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji – stosownie do sytuacji • nazywa i komentuje emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji pozasłownej • wykorzystuje wiedzę o głoskach, literach i sylabach w analizie warstwy brzmieniowej tekstów • przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno–komunikacyjnych • stosuje we wszystkich wyrazach reguły pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – ą i ę – i po spółgłoskach • poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych	
---	---	---	---	--

Tworzenie wypowiedzi

• krótko wypowiada się na zadany temat związany z otaczającą rzeczywistością • zna pojęcie argument • tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi • wyszukuje w tekście informacje • tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, pozdrowienia • wygłasza tekst z pamięci • sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi • redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach • opowiada o treści przeczytanych utworów • wie, że współczesne komunikaty muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym • odwołuje się do swojej wiedzy o języku w tworzonych wypowiedziach	• aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat • rozpoznaje argumenty w wypowiedzi • zna pojęcie akapit i rozumie jego funkcję w wypowiedzi • ocenia przydatność uzyskanych informacji • tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, pozdrowienia • recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy • sporządza samodzielnie odtwórczy i twórczy plan ramowy wypowiedzi • tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu • omawia problematykę przeczytanych utworów • stosuje zwroty grzecznościowe w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych	• wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury • posługuje się argumentami w rozmowie • tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym • dokonuje selekcji informacji • tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, list, zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, pozdrowienia • artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu • stosuje jednolitą formę wypowiedzi w zapisie planu ramowego • rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w swoich wypowiedziach na temat tekstów • funkcjonalnie stosuje odpowiednie konstrukcje składniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych	• świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska • tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi • wypracowuje skuteczne metody selekcji informacji • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe • recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym • dba o zwięźłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek • opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury • tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów • funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach	• pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w swoich wypowiedziach ustnych • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi • zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i wydzielenie myślowe w formie akapitów • redaguje twórcze, oryginalne teksty
--	--	--	--	--